

Матюх Ж. В., аспірант Інституту інформаційних технологій
і засобів навчання НАПН України

ДО ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ІКТ В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Сучасний період розвитку суспільства характеризується стрімким розвитком інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), що інтегруються в усі сфери життєдіяльності, забезпечують поширення інформаційних потоків, сприяють утворенню глобального інформаційного простору. Невід'ємною і важливою складовою цих процесів є інформатизація освіти, яка супроводжується істотними змінами в педагогічній теорії і практиці, внесенням коректив у зміст навчання, що має бути адекватним сучасним технічним можливостям, сприяти гармонійному розвитку й інтеграції дитини в інформаційне суспільство.

Упровадження інформаційно-комунікаційних технологій у діяльність дошкільних навчальних закладів (ДНЗ) – одна з найновіших актуальних проблем педагогіки. Про доцільність і важливість розв'язання цієї проблеми наголошено у низці державних нормативно-правових документів: Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті; Національній стратегії розвитку освіти України на період до 2021 року; Державній цільовій соціальній програмі розвитку дошкільної освіти на період до 2017 року; Законі України про дошкільну освіту; стандартах дошкільної освіти, рекомендованих Міністерством освіти і науки України (програми «Дитина», «Дитина в дошкільні роки», «Я у Світі»); новій редакції Базового компонента дошкільної освіти та ін.

Наразі знаковою є світова тенденція більш широкого використання інформаційно-комунікаційних технологій для навчання й розвитку дітей дошкільного віку. До кола інтересів дослідників даної проблеми належить проектування інтерфейсів, створення інтегрованого розвивального предметного середовища, де ІКТ найбільш природно поєднуються з іншими дидактичними засобами.

Значний потенціал сучасних ІКТ зумовлює доцільність їх використання на всіх рівнях функціонування ДНЗ: в управлінській діяльності, в процесі навчання й виховання дітей, для взаємодії з батьками й колегами, для підвищення професіоналізму педагогів тощо. Педагогічно обгрунтоване й виважене використання інформаційно-комунікаційних технологій відкриває широкі можливості для покращення якості дошкільної освіти, її доступності, сприяючи рівному доступу до освітніх послуг, плідній суспільній інтеграції на засадах інклюзивного підходу, що значною мірою важливо для дітей з особливими потребами.

Наразі реалізація потенціалу «інклюзії», тобто можливості включення кожної без винятку дитини в систему вітчизняної освіти, не реалізується достатньою мірою. Це обумовлено низкою причин, у т.ч. низьким рівнем підготовки вітчизняних кадрів (як педагогів, так і управлінців), які не мають навичок професійної діяльності в умовах інклюзивного освітнього середовища, не володіють відповідними методиками, недостатньо обізнані щодо можливостей використання новітніх засобів, інформаційно-комунікаційних технологій в інклюзивній освіті. Особливо гостро ця проблема відслідковується в умовах дошкільного навчального закладу, де спостерігається незабезпеченість педагогів комп'ютерною технікою; недостатній рівень ІК-компетентності співробітників ДНЗ та їх вмотивованості до її підвищення; велика кількість дітей у групах, що ускладнює індивідуалізацію виховних і навчальних впливів; відсутність у штатному розписі спеціаліста з питань ІКТ; недостатній рівень володіння методиками підтримки інклюзивного навчання, у т.ч. з використанням засобів ІКТ.

Таким чином, інформаційно-комунікаційні технології можуть стати важливим елементом навчального процесу в дошкільному навчальному закладі, суттєво розширюючи спектр традиційних дидактичних засобів і ресурсів та сприяючи формуванню інклюзивного середовища. Такі перспективи мають першочергове значення для дітей з обмеженими можливостями. Серед розмаїття інклюзивних стратегій ІКТ виявляються найбільш оптимальним інструментом, який дозволяє реалізовувати індивідуальний потенціал підростаючого покоління, майбутніх громадян інформаційного суспільства. При цьому необхідною умовою є формування готовності суб'єктів діяльності ДНЗ до розроблення інноваційних методик формування інклюзивного освітнього середовища, оновлення існуючих підходів для реалізації інклюзивної освіти з використанням ІКТ, що потребує подальших наукових досліджень.

Список використаних джерел

1. Запорожченко Ю. Г. Використання засобів ІКТ для підвищення якості інклюзивної освіти / Ю. Г. Запорожченко // Інформаційні технології в освіті: Зб. наук. праць. – Херсон: ХДУ, 2013. – № 15. – С. 138–145.
2. Запорожченко Ю.Г. Перспективи використання засобів ІКТ в інклюзивній освіті [Електронний ресурс] / Запорожченко Ю.Г. // Звітна наукова конференція Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України. – К. : ІТЗН НАПН України, 2013. – Режим доступу: http://www.ime.edu-ua.net/cont/tezy_2013.pdf
3. Матюх Ж. В. Можливості використання ІКТ в інклюзивному дошкільному навчальному закладі [Електронний ресурс] / Матюх Ж. В. // Зб. матеріалів ІІ Всеукраїнської

науково-практичної конференції молодих учених «Наукова молодь-2014» / за заг. ред. проф.
Спіріна О.М. – К.: ІТЗН НАПН України, 2014. – Режим доступу:
http://conf.iitlt.gov.ua/Images/Files/Matuh%20tezu_77_1417370861_file.doc